

WCZUJ SIĘ W KLIMAT

O SYSTEMIE ZRÓWNOWAŻONEGO GOSPODAROWANIA WODAMI POWIERZCHNIOWYMI ISTOTA TWORZENIA MAŁYCH ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH I PONOWNEGO WYKORZYSTANIA WÓD OPADOWYCH

Wzrost wysokich temperatur w lecie, wydłużenie okresów bezopadowych, skrócenie czasu zalegania pokrywy śnieżnej, a w wielu regionach kraju brak śniegu, wydłużenie okresu wegetacyjnego nawet do 262 dni te wszystkie zmiany klimatu spowodują występowanie suszy. To wszystko powinno skłonić nas do zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i tworzenia zbiorników małej i mikroretencji. Trzeba pamiętać, że te niewielkie zbiorniki wodne mają pozytywny lub minimalnie ujemny wpływ na środowisko.

Do opisanych wyżej przykładów doliczyć można także intensyfikację rolnictwa i ujednolicenie siedlisk, błędne projekty melioracyjne, zwartą i nieprzepuszczalną zabudowę terenów zurbanizowanych. Zjawiska te powodują przyspieszenie obiegu wody w zlewniach rzecznych, a to znowu powoduje zwiększenie częstotliwości występowania suszy i powodzi. Te ostatnie wcale nie poprawiają stanu nawodnienia gleby, powodują nagły przyptyw dużej ilości wody.

Z roku na rok zmniejsza się liczba powierzchniowych zbiorników wodnych. Wysychają bagna, stawy, małe płytkie jeziora, zanikają potoki, a ludzie rezygnują z oczek wodnych. A szkoda, bo mała retencja jest dobrą metodą łagodzenia skutków suszy, ograniczenia ryzyka powodziowego i ochroną różnorodności biologicznej. Warto starać się zatrzymywać wodę deszczową oraz wody roztopowe w miejscu ich powstawania. Retencjonowanie wody deszczowej to darmowy i idealny sposób np. na podlewanie roślin ogrodowych.

Wyróżnia się cztery rodzaje retencji wody na obszarach wiejskich:

- krajobrazową, zwaną także siedliskową (planowanie przestrzenne) – to systemy kształtujące właściwą strukturę użytkowania ziemi poprzez określanie układu pól orných, użytków zielonych, lasów itp., zalesianie, tworzenie zadrzewień, powiększanie obszarów podmokłych itd.

- glebową (technologia rolnicza) – to systemy upraw kształtujące gospodarkę wodną w profilu glebowym, polega na poprawie struktury gleby (jej porowatości), odwadnianie rolnicze, wapnowanie gleb, właściwości płodźmian itp.

- wód podziemnych (rolnictwo i planowanie przestrzenne) – to uprawy i systemy drenarskie ograniczające odpływ powierzchniowy wody, polega na tworzeniu szorstkich powierzchni terenu, zwiększanie przepuszczalności wody, zabiegi przeciwdziałające erozji – rolnicze zabiegi odwadniające, kontrola odpływów drenarskich, budowa stawów i studzienek dla

gromadzenia odpływu opadów z utwardzonych powierzchni.

- wód powierzchniowych (gospodarka wodna, struktury hydrauliczne) – na to wszystko składają się stawy i małe obiekty wodne oraz istota regulacji odpływu z nich, to także gospodarka wodna polegająca na retencji wody w zlewni, regulowany odpływ wody z systemu melioracyjnego, zwiększenie retencji wody w dolinach rzecznych, budowa polderów (depresyjnych terenów nadmorskich, sztucznie osuszonych i otoczonych groblami w celu ochrony przed zalaniem).

Jak działać na rzecz naturalnej małej retencji? Przy użyciu naturalnych, nietechnicznych metod można dbać o odpowiednie kształtowanie retencji krajobrazowej, zwiększać retencję glebową poprzez choćby poprawę struktury gleb, płodźmian, rolnictwo organiczne, poprzez retencję wód powierzchniowych polegającą na przebudowie jezior i naturalnych stawów, poprzez rewitalizację rzek i ochronę niewielkich zbiorników wodnych. A jakie są metody techniczne? Tworzenie mikro i małych zbiorników wodnych, sztucznych stawów, podwyższanie poziomu wody w jeziorach, budowę piętrzeń celem zatrzymania wody. To także gospodarowanie wodą w systemach nawadniająco-odwadniających, a także regulowanie odpływu z sy-

stemów drenarskich. Ważne jest także sztuczne zasilanie warstw wodonośnych.

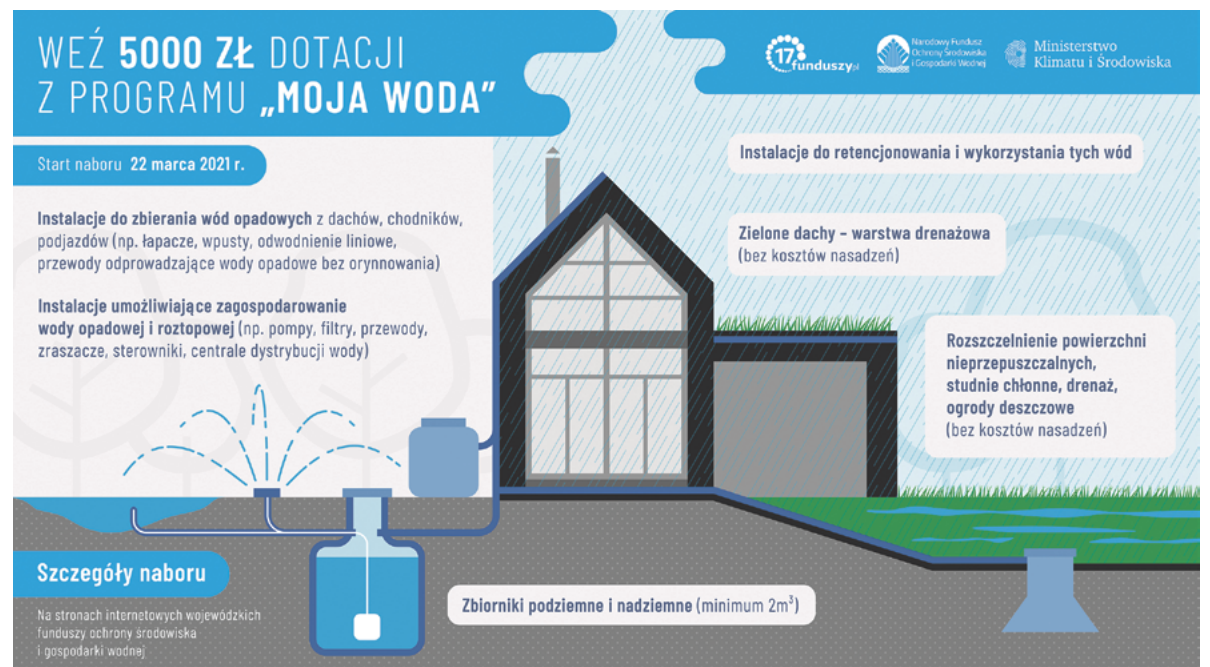
Istotną rolę w zatrzymaniu wody mają drzewa. Drzewostan osłabia siłę wiatru, powoduje spadek temperatury powietrza przy jednoczesnym wzroście wilgotności – ilość wody, która wyparuje z całej powierzchni liści drzewa w ciągu godziny, może wynieść kilkaset litrów. Drzewa mają także wpływ na zwiększenie ilości wody przez spowolnienie spływu powierzchniowego i gruntowego.

Gleba w sąsiedztwie zadrzewień ma nienaruszoną strukturę, zawiera więcej materii organicznej, ma lepszą pojemność wodną, ma bardzo dobre właściwości sorpcyjne. W okresach suszy drzewa pobierają wodę z głębszych warstw gleby. Na skutek transpiracji część zasysanej wody wzbogaca powietrze w parę wodną. Drzewa powodują także dłuższe zaleganie warstwy śnieżnej, zmniejszając ryzyko powodzi oraz zatrzymując wody opadowe w swoich koronach. Zadrzewienia śródpolne filtrują również zanieczyszczenia spływające

z pól. Trzeba jednak pamiętać, że sadzone przez nas rośliny muszą być zdrowe, prawidłowo uformowane, z zachowaniem charakterystycznego dla gatunku i odmiany pokroju. Przy wyborze miejsc pod nasadzenia należy wziąć również pod uwagę m.in. obowiązujące przepisy, planowane inwestycje, jak też zasady bezpieczeństwa.

Jakie trzewa i krzewy wspierają małą retencję?

Na siedliskach wilgotnych i podmokłych warto sadzić olszę czarną, topolę białą i czarną oraz wierzbę kruchą, czeremchę pospolitą, porzeczkę czarną. Na siedliskach żyznych dobrze sprawdzą się: grab pospolity, lipa drobnolistna, dąb szypułkowy, klon pospolity, klon jawor, klon polny, grusza pospolita, czereśnia ptasia, jabłoń dzika, leszczyna pospolita, kalina korallowa, śliwa tarnina, suchodrzew pospolity, bez czarny, głóg jedno i dwuszyjkowy, trzmielina pospolita, derzeń świdwa. Na siedliskach ubogich, piaszczystych bez większych problemów rosnąć powinny: jarzab pospolity, sosna pospolita, brzoza brodawkowata, dąb bezszypułkowy, jałowiec pospolity, żarnowiec miotłasty, rokitnik pospolity i dzika róża.

Kolumnę dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach

odpowiedzialność ponosi Redakcja.

WCZUJ SIĘ W KLIMAT

II NABÓR DO PROGRAMU MOJA WODA

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ogłasza od dnia 22.03.2021 roku II nabór wniosków dla zadań realizowanych w 2020-2024 roku, wpisujących się w Program Priorytetowy „Moja Woda” na lata 2020-2024.

Kto może starać się o dofinansowanie?

Mogą to być osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, z wyłączeniem nieruchomości, dla której udzielono już dofinansowania z Programu Moja Woda. Dofinansowanie dotyczy również właścicieli nieruchomości, na których dopiero planuje się budowę, lub na których rozpoczęto budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego, jednak z zastrzeżeniem, że budynki te muszą zostać oddane do użytkowania zgodnie z prawem, przed złożeniem dokumentów do wypłaty. Oddanie do użytkowania może nastąpić albo poprzez uzyskanie decyzji zezwalającej na użytkowanie lub poprzez uprawomocnienie się zgłoszenia.

W ramach ww. naboru będą przyjmowane jedynie wnioski wypełnione i przesłane do Funduszu od 22.03.2021 roku, za pomocą portalu beneficjenta.

W celu złożenia wniosku o dofinansowanie należy:

1. Założyć konto w portalu beneficjenta na stronie portal.wfosigw.katowice.pl (nie dotyczy osób posiadających już konto w portalu beneficjenta). Po aktywacji konta będzie można się zalogować i korzystać z portalu. Dodatkowe informacje znajdą Państwo w portalu beneficjenta w sekcji „pytania i odpowiedzi”.

2. Pobrać, a następnie wypełnić aktywny formularz PDF wniosku o dofinansowanie dostępny po zalogowaniu w portalu Beneficjenta w menu po lewej stronie: DEDYKOWANA OFERTA DLA BENEFICJENTA (FORMULARZE WNIOSKÓW) o nośnik PROGRAM MOJA WODA. Po zakończeniu wypełniania należy sprawdzić poprawność wpisanych danych.

3. Wystać wypełniony formularz wniosku do Funduszu za pomocą „SKRZYNKI PODAWCZEJ – PDF” – dostępnej w portalu beneficjenta.

4. Wydrukować wypełniony formularz wniosku, podpisać i dostarczyć wraz z dokumentami wymienionymi w spisie wymaganych załączników, znajdującym się na ostatnich stronach formularza wniosku, do:

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ul. Plebiscytowa 19,

40-035 Katowice

w godzinach jego pracy tj. 7:30 - 15:30.

Dostarczone (w wersji elektronicznej oraz papierowej albo za pośrednictwem ePUAP) formularze wniosków muszą posiadać taką samą sumę kontrolną umieszczoną na dokumencie.

Ocenie będą podlegać tylko te wnioski, które wpłynęły w terminie II naboru, zostały zarejestrowane w Funduszu w formie elektronicznej (aktywny PDF) i została złożona ich podpisana papierowa wersja (z tą samą sumą kontrolną).

O zachowaniu terminu złożenia wniosku decyduje data jego wpływu do WFOŚiGW w wersji papierowej albo na skrzynkę podawczą Funduszu znajdującą się na elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP).

Informujemy również, iż termin zakończenia II naboru może ulec zmianie lub też może zostać wstrzymany, o czym będą Państwo informowani poprzez portal beneficjenta oraz stronę internetową www.wfosigw.katowice.pl.

Informacje w sprawie szczegółów Programu:

tel. 32 722 77 09

e-mail: mojawoda@wfosigw.katowice.pl

CHCESZ ZADBAĆ O ŚRODOWISKO NATURALNE? PRZESTAŃ MARNOWAĆ ŻYWNOSĆ!

Wiedzieli Państwo, że gdyby odpady żywnościowe były krajem, stałyby się trzecim co do wielkości producentem globalnych gazów cieplarnianych. Gnijące jedzenie odpowiada za emisję trującego metanu do atmosfery. Jednak bardziej szkodliwe dla naszej planety jest marnotrawienie jedzenia.

bardzo, że zapominamy, co w niej jest, a gdy już coś odnajdziemy, to produkt zwykle jest przeterminowany. I tak ląduje w koszu.

Jak zapobiegać marnowaniu żywności?

Wnioski są proste:

- Róbmy mniejsze zakupy – pla-

Z badań przeprowadzonych przez Banki Żywności wynika, że Polacy marnują rocznie 4,8 mln ton żywności, udział w tym nieekologicznym procederze w 60% mają gospodarstwa domowe. Na tydzień w jednym domu wyrzuca się ok. 4 kg jedzenia – połowę z tego stanowią resztki i obierki. Jak wyliczają eksperci, tygodniowo wyrzucamy do kosza od 30 do 70 zł, co przy wyliczeniu rocznym daje całkiem niezłą sumę. Inne dane dotyczące marnowania przez Polaków jedzenia podaje Eurostat. W tym przypadku mowa jest o 9 milionach ton rocznie. Różnica jest spora.

Co zwykle trafia do kosza? Najczęściej wyrzucamy pieczywo, wędliny, owoce i ziemniaki, rzadziej mięso, ryby czy jajka. Powodem marnowania pokarmów jest przekroczenie terminu przydatności do spożycia lub przygotowanie zbyt dużych porcji i robienie zbyt dużych zakupów. Często też upychamy lodówkę tak

najmiej – do sklepu wybieramy się z listą.

- Przygotowujemy mniejsze porcje – gotujemy tyle, ile faktycznie potrzebujemy, a nie dla putku wojska.

- Niespożyte pokarmy mroźmy. W ten sposób nie tylko zapobiegamy wyrzuceniu jedzenia, ale mamy je gotowe na później.

- Warto pamiętać także o idei „zero-waste”. Z resztek z rosół – na przykład mięsa czy warzyw – można zrobić farsz do pierogów czy pasztet.

- Nie wyrzucamy też od razu produktów, które mają przekroczoną datę minimalnej trwałości – jeśli produkt był przechowywany zgodnie z zaleceniami producenta i opakowanie nie zostało uszkodzone, jedzenie po otwarciu wygląda, pachnie i smakuje normalnie, to nie ma przeciwwskazań do spożycia go (np. makarony, ryż, mąka, konserwy, czekolada, mrożonki).

DRUGA ODSŁONA PROGRAMU „MOJA WODA” JUŻ 22 MARCA 2021 R. W ŚWIATOWY DZIEŃ WODY

Budżet programu to 100 000 000 zł

Wsparcie do 5000 zł dla właścicieli budynków jednorodzinnych

Dotacje na instalacje do gromadzenia i retencjonowania wód opadowych i roztopowych

Wnioski należy składać do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW) przed zakończeniem przedsięwzięcia

Warunki dofinansowania:

- minimalny koszt kwalifikowany – 2000 zł
- minimalna sumaryczna pojemność zbiornika/zbiorników – 2m³
- maksymalny czas wypłaty dofinansowania – do 12 miesięcy od podjęcia decyzji przez WFOŚiGW

Korzyści z założenia zbiornika wodnego:

- dostępność wody w okresach suszy
- ograniczenie podtopień przy deszczach nawaalnych
- źródło dobrej wody dla roślin
- zmniejszenie opłat za wodę i ścieki

Szczegóły naboru

Na stronach internetowych wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej

KOMUNIKATY

W celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się koronawirusa w trosce o wspólne bezpieczeństwo, informujemy, że Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach do odwołania pracuje zdalnie.

W związku z tym uprzejmie prosimy o kontakt z pracownikami Funduszu wyłącznie drogą mailową i pocztą tradycyjną.

Korespondencję elektroniczną prosimy kierować na następujące adresy:

• biuro@wfosigw.katowice.pl

• czystepowietrze@wfosigw.katowice.pl

• doradztwo@wfosigw.katowice.pl

lub za pośrednictwem EPUAP (/wfosigw/SkrytkaESP, lub za pomocą serwisu OBYWATEL.GOV.PL)

W wyjątkowych sytuacjach prosimy o kontakt pod następującymi numerami telefonów:

Informacja ogólna: 32 60 32 200

Zespół Ochrony Przyrody, Edukacji Ekologicznej i Profilaktyki Zdrowotnej: 32 60 32 374

Zespół Analiz, Zabezpieczeń i Windykacji: 32 60 32 233

Zespół Kontroli i Umorzeń: 32 60 32 237

Zespół Ochrony Atmosfery: 32 60 32 222

Zespół Gospodarki Wodnej

i Ochrony Powierzchni Ziemi: 32 60 32 341

Zespół Wdrażania i Koordynowania Projektów POIiŚ: 32 60 32 245

Zespół Kontroli Projektów POIiŚ: 32 60 32 380

Zespół Umów: 32 60 32 231

Zespół Doradców Energetycznych - dostępni są pod telefonami komórkowymi.

Zespół ds. Programu CZYSTE POWIETRZE:

• w sprawach dot. przygotowania i rozpatrywania wniosków o dofi-

nansowanie, przygotowania umów i aneksów do umów o dofinansowanie: 32 60 32 251

• w sprawach dot. rozliczenia umów o dofinansowanie: 32 60 32 256

Zespół Finansowo-Księgowy: 32 60 32 364

Zespół Administracyjny: 32 60 32 331

Przepraszamy za wszelkie niedogodności i zapewniamy, że dokładamy wszelkich starań, aby je zminimalizować.

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

adres: ul. Plebiscytowa 19, 40-035 Katowice

Kancelaria / Centrala telefoniczna - tel. 32 60 32 200, fax: 32 60 32 201

e-mail: biuro@wfosigw.katowice.pl

Kancelaria (biuro podawcze) czynne w godzinach 7.30 - 15.30